

## TÉZY K RIGORÓZNYM SKÚŠKAM

**Študijný odbor: učiteľstvo a pedagogické vedy**

**Študijný program: učiteľstvo hudobného umenia**

### HUDOBNÉ UMENIE

1. Hudobná pedagogika – charakteristika vednej disciplíny a jej miesto v systematike hudobnej vedy. Štruktúra hudobnej pedagogiky.
2. Vzťah hudobnej pedagogiky k iným disciplínam. Delimitácia a interdisciplinárne vzťahy. Hudobná pedagogika a kooperujúce muzikologické disciplíny.
3. Dejiny hudobnej výchovy do konca 18. storočia.
4. Dejiny hudobnej pedagogiky v 19. a 20. storočí.
5. Vývoj hudobného školstva a hudobnej výchovy v rámci všeobecného vzdelávania na Slovensku.
6. Vývoj hudobného umeleckého školstva na Slovensku v 20. storočí. Situácia základných umeleckých škôl v súčasnosti.
7. Didaktika hudobnej výchovy – pojem a miesto v štruktúre hudobnej pedagogiky.
8. Učiteľ a jeho úloha vo vyučovacom procese. Vzdelávanie učiteľov. Príprava na povolanie. Formy ďalšieho vzdelávania učiteľov. Osobnosť učiteľa hudobnej výchovy.
9. Učebňa hudobnej výchovy. Pomôcky a didaktická technika a ich funkcia vo vyučovacom procese.
10. Kurikulárny charakter osnov. Zásady tvorby osnov a učebníc hudobnej výchovy. Štruktúra súčasných učebných osnov.
11. Plánovanie edukačného procesu. Vyučovacia hodina. Stavba hodiny. Typy vyučovacích hodín.
12. Vnútorne a vonkajšie činitele hudobnej výchovy. Vplyv médií na umeleckú a hodnotovú orientáciu detí a mládeže. Zmena správania.
13. Diagnostikovanie a rozvoj hudobných schopností – formy a možnosti rozvíjania hudobných predpokladov a schopností. Psychológia hudobného vnímania a percepcie.
14. Klasifikovanie a evaluácia žiakov na hodinách hudobnej výchovy.
15. Správanie v záťažových situáciách – reakcie na záťaž. Tréma, úzkosť, strach - aktivizačné a relaxačné prostriedky.
16. Špecifiká práce s hudobne zaostávajúcimi žiakmi. Poruchy hudobných schopností.
17. Špecifiká práce s talentovanými žiakmi. Nadanie. Talent. Genialita. Tvorivosť v oblasti hudby – tvorivosť v interpretácii aj v oblasti aktívneho utvárania hudobnovýznamových a hudobnoštruktúrnych celkov.
18. Periodizácia hudobného vývinu osobnosti (hudobná ontogenéza), charakteristika etáp hudobného vývoja dieťaťa. – prenatalný a perinatálny vývin, obdobie hry a predškolského veku, školský vek, adolescencia, obdobie stabilizácie v profesii, kritické obdobia a staroba.
19. Vonkajšie determinanty hudobného vývoja dieťaťa – prostriedky masovej komunikácie, vplyv rodiny a školských zariadení.
20. Didaktické zásady v hudobnej výchove.
21. Hlasová a spevacka výchova. Hlasová hygiena.
22. Úloha piesne na vyučovaní hudobnej výchovy. Jednohlas. Viachlas.
23. Vokálno-intonačné metódy od stredoveku po súčasnosť.
24. Hudobno-výchovný systém Z. Kodálya so zreteľom na intonačnú a rytmickú výchovu.
25. Reč, pohyb a hudba v koncepcii C. Orffa so zreteľom na pestovanie tvorivosti a sociálneho správania. Adaptácie Schulwerku u nás a v zahraničí.
26. Úloha hudobných nástrojov na vyučovaní hudobnej výchovy. Hra na tele. Hra na objektoch. Vlastnoručne zhotovené nástroje. Orffove nástroje. Elementárne slovenské ľudové nástroje. Klasické nástroje.
27. Rôzne prístupy k metodike hry na zobcovej flaute v školách L. Daniela, J. a E. Kvapilových a P. van Hauweho.
28. Psychológia cviku, inštrumentálnej hry a interpretácie. Činitele ovplyvňujúce rozvoj

inštrumentálnych zručností.

29. Pedagogická interpretácia hudobného diela. Kritériá výberu skladieb na počúvanie. Didaktická redukcia a komplementárne činnosti.

30. Pojmové učenie sa v hudobnej výchove. Brainstorming. Clustering. Pojmové mapy.

31. Delenie hudobnej výchovy podľa konečného cieľa, veku vychovávaných a inštitucionalizácie. Formy a metódy mimotriednej a mimoškolskej hudobnej výchovy.

32. Charta Európskej asociácie školskej hudobnej výchovy a impulzy pre hudobnú výchovu na Slovensku.

33. Projekt Milénium. Východiská a inšpirácie pre hudobnú výchovu. Školský zákon a jeho dopady pre hudobno-výchovnú prax. Konfrontácia dokumentov.

34. Hudobná výchova a muzikoterapia. Hudba ako psychoterapeutický prostriedok. Možnosti uplatnenia prvkov muzikoterapie na vyučovaní hudobnej výchovy.

35. Podnety etnomuzikológie pre hudobnú výchovu. Využitie populárnej hudby na hodinách hudobnej výchovy.

### **Základná literatúra:**

BERGER, Roman: *Hudba a pravda*. Bratislava 1997.

BURLAS, Ladislav: *Teória hudobnej pedagogiky*. FHvPV PU Prešov, 1997.

BURLAS, Ladislav: *Hudba – komunikatívny dynamizmus*. NHC, Bratislava 1998.

ELSCHEK, Oskár : *Hudobná veda súčasnosti*. Veda SAV, Bratislava 1984.

FRANĚK, Marek: *Hudební psychologie*. Praha 2004

HOLAS, Milan: *Profesionální hudební výchova a integrativní hudební pedagogika*. PedFUK Praha 1994.

HOLAS, Milan: *Hudební pedagogika v profesionální hudební výchově*. Praha 1995.

FUKAČ, Jiří – POLEDŇÁK, Ivan – VEREŠ, Jozef: *Hudobná pedagogika*. Učebné texty. Nitra 1988.

Kol. autorov: *Integrujúce možnosti hudby a umelecká výchova detí a mládeže*. [Zborník referátov.] Bratislava 1991.

Kol. autorov: *Ars sonans*. [Zborník referátov.] PF UKF, Nitra 2004.

Kol. autorov: *Kapitoly z hudobnej pedagogiky*. In: Slovenská hudba. Roč. XXVIII/2. SMA, Bratislava 2002.

KURKOVÁ, Libuše: *Dětská tvořivost v hudbě a pohybu*. SPN, Praha 1981.

KRBAŤA, Peter: *Psychológia hudby (nielen) pre hudobníkov*. Matúš Music, Prešov 1994.

KRESÁNEK, Jozef: *Úvod do systematiky hudobnej vedy*. Bratislava 1980.

LANGSTEINOVÁ, Eva: *Zvyšovanie efektívnosti vyučovania hudobnej výchovy na základnej škole*. FHV

UMB Banská Bystrica 1996.

MICHEL, Paul.: *O hudebních schopnostech a dovednostech*. Editio Supraphon, Praha 1967.

MELKUS, Libor: *Rozvoj dětské hudební představivosti*. Praha 1970.

POLEDŇÁK, Ivan: *Stručný slovník hudobnej psychológie*. Editio Supraphon, Praha 1984.

SEDLÁK, František: *Základy hudobní psychologie*. SPN, Praha 1990.

SEDLÁK, František: *Hudobný vývoj dieťaťa*. SPN, Praha 1974.

SEDLÁK, František a kol.: *Nové cesty hudební výchovy*. SPN, Praha 1977.

SEDLÁK, František a kol.: *Didaktika hudební výchovy 2*. Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1979.

SEDLÁK, František a kol.: *Didaktika hudební výchovy 1*. Editio Supraphon, Praha 1985.

SZAKALLOVÁ, Katarína: *Hudobno-pohybová výchova*. VŠP, Nitra 1996.

TEPLOV, Boris Michajlovič: *Psychologie hudebních schopností*. Praha 1965.

ZENKL, Luděk: *Úvodní kapitoly ke studiu hudobní výchovy*. Ostrava 1983.

### **Odporúčaná literatúra:**

DÉNES, Zoltai: *Dejiny hudobnej estetiky 1.,2.,3.* Opus, Bratislava 1983.

HAUWE, P.: *Hudební školka*. Wingra, Praha 1994.

HERDEN, Jaromír: *My pozor dáme a nejen posloucháme 1.,2.* Scientia, Praha 1994, 1997.

HERDEN, J.: *Hudba pro děti a mládež*. Praha 1979.

HERDEN, Jaromír: *Hudba jako řeč*. Scientia, Praha 1998.

HERDEN, Jaromír – JENČKOVÁ, Eva – KOLÁŘ, Jiří: *Hudba pro děti*. Univerzita Karlova, Praha 1992.

HOLAS, Milan – HYNOUŠ, Jan: *Psychická a fyzická příprava hudebníka*. Praha 1996.

HORÁK, J. – KOULA, V.: *Hudba pro děti a mládež*. Praha 1976.

JENČKOVÁ, Eva: *Hudba v současné škole – Soubor metodických publikací. Hudba a pohyb. 1. díl*. Hradec

Králové 1996–2001.

LISSA, Zofia: *Nové štúdie z hudobnej estetiky*. Praha, 1982.

MAZUREK, Jan: *Hudba pro děti a mládež*. Ostrava 1984.

POLEDŇÁK, Ivan: *Stručný slovník hudební psychologie*. Supraphon, Praha 1984.

POLEDŇÁK, Ivan – FUKAČ, Jiří: *Hudební pedagogika*. Opus musicum, Brno 1976.

POŠ, V. a kol.: *Perspektivy Orffovy školy v hudební výchově*. Editio Supraphon, Praha/Bratislava 1969.

SEDLÁK, František: *Psychologie hudebních schopností a dovedností*. Supraphon, Praha 1989.

STIBOROVÁ, Zora: *Hudobno-pohybové hry*. PdFOU Ostrava 1996.

ŠIMANOVSKÝ, Zdeněk: *Hry s hudbou a techniky muzikoterapie*. Portál, Praha 1998.

WAUGH, Alexander.: *Vážna hudba. Nový prístup k poslechu*. Slovo, Bratislava 1995.

### **Zborníky, časopisy:**

*Hudobná výchova v procese formovania mládeže v socialistickej spoločnosti*. Nitra 1986.

Hudobno-pedagogické interpretácie. Nitra 1994–2008.

FELIX, Belo: *Hudobno-dramatické prvky vo vyučovaní hudobnej výchovy na základnej škole*. In: Zborník

PF UMB č.3. PF UMB, Banská Bystrica 1996.

Kolektív: *Integrujúce možnosti hudby a umelecká výchova detí a mládeže*. Zborník referátov, Bratislava 1991.

Kolektív: *Kapitoly z hudobnej pedagogiky*. In: Slovenská hudba XXVIII. č. 2, Bratislava 2002.

Musica viva in schola, ARS 3 Pd FOU Ostrava 1996; Múzy v škole; Naša škola; Hudební výchova;

Hudobný život; Opus musicum;

## **PEDAGOGIKA:**

### **A/ Všeobecná pedagogika**

1. Človek ako objekt vedy. Pedagogika v systéme vied o človeku a variabilita názorov na vymedzenie pojmu pedagogika. Pedagogika ako veda normatívna, exploratívna a explanačná.

Interdisciplinarita pedagogiky. Pedagogická terminológia a medzinárodné vplyvy na pojmotvorný aparát pedagogiky.

2. Spoločensko – historické východiská a podmienky konštituovania pedagogiky ako vedy.

Predstavitelia pedagogického myslenia svetového a národného významu v minulosti a v súčasnosti. Pedagogika a antipedagogické hnutia.

3. Výchova a jej širší spoločenský kontext. Výchova a proces socializácie človeka. Dieťa a detstvo v histórii a v súčasnosti. Možné ohrozenia detí a mládeže v súčasnosti. Možnosti spoločnosti (výchovnovzdelávacieho systému) v ochrane detí a mládeže.

4. Tradičné a novšie prístupy k vymedzeniu základných pedagogických pojmov. Výchova a ďalšie súvzťažné pojmy. Antropologické a kulturologické argumenty existencie výchovy.

5. Výchova ako spoločensko - historický fenomén. Cieľová a obsahová dimenzia výchovy a ich historické premeny. Hierarchizácia cieľov výchovy. Kritériá členenia cieľov a obsahu výchovy.

Pedagogická dokumentácia a ciele výchovy. Prostriedky dosahovania cieľov výchovy.

6. Vývin a výchova človeka a podmienky utvárania osobnosti človeka. Endogénne a exogénne faktory formovania osobnosti človeka a vzťahy medzi nimi.

7. Edukačné prostredie v chápaní modernej pedagogiky. Širší kontext edukačného prostredia.

8. Žiak ako subjekt výchovy. Interindividuálne rozdiely medzi žiakmi. Rôzne typológie žiakov.

Determinanty školskej úspešnosti žiaka. Integrácia žiakov so špeciálnymi edukačnými potrebami.

Diagnostikovanie žiakov.

9. Škola ako inštitucionálny činiteľ výchovy. Škola jej vývin z historického aspektu. Tradičná a moderná škola a porovnanie ich funkcií. Alternatívne školstvo. Komparácia škôl z medzinárodného hľadiska. Súčasná školská sústava na Slovensku, legislatíva a reforma výchovnovzdelávacieho systému.

10. Rodina ako primárny činiteľ výchovy. Základné znaky rodiny, funkcie rodiny a determinanty naplňovania výchovnej funkcie rodiny. Výchovné štýly rodičov. Novšie pohľady na spoluprácu rodiny a školy.

11. Výchova mimo vyučovania, jej ciele, úlohy a systém zariadení a inštitúcií pre voľnočasovú výchovu detí a mládeže v SR.

12. Pedagogická profesia a požiadavky na prípravu vychovávateľov v SR. Celoživotné vzdelávanie vychovávateľov. Role a kompetencie vychovávateľov. Etika pedagogickej profesie.

13. Formovanie pedagogickej teórie na Slovensku od 19. storočia, súčasná pedagogika, významné pracoviská rozvoja pedagogickej vedy, jej predstavitelia a informačné zdroje pedagogiky. Aktuálne problémy pedagogickej praxe.

### Literatúra:

- Bad'uríková, Z. - Bazáliková, J. - Kompolt, P. - Timková, B. 2001. Školská pedagogika, Bratislava UK.
- Bujnová, E. 2005. Príprava na rodinný život v rodinnom a školskom prostredí. Nitra : PF UKF, 138 s., ISBN 80-8050-891-7.
- Havlík, R. – Koťa, J. 2002. Sociologie výchovy a školy. Praha: Portál, ISBN 80-7178-635-7.
- Helus, Z. 2004. Dítě v osobnostním pojetí. Praha : Grada, ISBN 80-7178-888-0.
- Helus, Z. 2007. Sociální psychologie pro pedagogy. Praha : Grada, ISBN 978-80-247-1168-3.
- Hlásna, S. – Horváthová, K. – Mucha, M. – Tóthová, R. 2006. Úvod do pedagogiky. Nitra : Enigma, ISBN 80-9132-29-4.
- Hupková, M. 2006. Profesijsná sebareflexia učiteľov. Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 203 s., ISBN 80-8094-028-2.
- Kasáčová, B. 2002. Učiteľ, profesia a príprava. Banská Bystrica : UMB PF, ISBN 80-8055-702-0.
- Průcha, J. 1997. Moderní pedagogika. Praha : Portál.
- Průcha, J. - Walterová, E. - Mareš, J. 1995. Pedagogický slovník, Praha : Portál.
- Prucha, J. 2000. Přehled pedagogiky. Úvod do studia oboru. Praha : Portál, 265 s. ISBN 80-7178-399-4.
- Seidler, P. – Kurincová, V. 2005. Inakosti v edukačnom prostredí. Nitra : PF UKF, 242 s. ISBN 80-8050-839-9.
- Vališová, A. – Kasíková, H. a kol. 2007. Pedagogika pro učitele. Praha : Grada, ISBN 978-80-247-1734-0.
- Mátej, J. a kol. 1976. Dejiny českej a slovenskej pedagogiky. Bratislava: SPN.
- Pavličková, A. 2007. Ján Kollár - náčrty z jeho pedagogickej tvorby. Nitra : PF UKF. 96 s. ISBN 978-80-8094-169-7.
- Pšenák, J. 2000. Kapitoly z dejín slovenského školstva a pedagogiky. Bratislava : Univerzita Komenského.
- Reble, A. 1995. Dejiny pedagogiky. Bratislava: SPN.
- Srogoň, T. a kol. 1986. Dejiny školstva a pedagogiky. Bratislava: SPN, 1986.

### B/Teória výchovy

1. Teoreticko-koncepčné východiská humanistickej pedagogiky a možnosti ich využitia v pedagogickej praxi.
2. Teleológia a axiológia v pedagogike: ideály, ciele, hodnoty, normy, v procese vychovávaní a formulácie cieľov a proces rozvoja hodnotového vedomia.
3. Problematika procesu výchovy, vychovávaní a seba výchovy – metódy a zásady vychovávaní ako najkonkrétnejšie prostriedky realizácie a efektizácie procesu vychovávaní.
4. Konkretizácia obsahu vychovávaní so zameraním na mravnú a prosociálnu výchovu a ich procesúalnu stránku u detí mladšieho školského veku.
5. Konkretizácia obsahu vychovávaní so zameraním na estetickú a environmentálnu výchovu a ich procesúalnu stránku u detí mladšieho školského veku.

6. Otázky slobody, moci, autority a disciplíny vo výchove – riešenie konfliktných situácií v procese edukácie (diagnostika konfliktov a spôsoby ich riešenia).

### Literatúra:

- Gogová, A. - Kročková, Š. - Pintes, G. 2004. Žiak - sloboda - výchova. Prešov: PF, 312 s. ISBN 80-8050-675-2.
- Kučerová, S. 1996. Človek, hodnoty, výchova. Prešov, Manacon.
- Kosová, B.: Humanizačné premeny výchovy a vzdelávania. Banská Bystrica, PdF UMB
- Kosová, B. 2002. Rozvoj osobnosti žiaka, Prešov.
- Olivar, R. R. 1992. Etická výchova. Bratislava: Orbis pictus Istropolitana.
- Pelikán, J. 1995. Výchova jako teoretický problém. Amosium, Ostrava.
- Zelina, M. 1994. Humanizácia v škole, Bratislava. Psychodiagnostika.
- Zelina, M. 1994. Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa. Bratislava, Iris.
- Zelina, M. 2004. Teórie výchovy alebo hľadanie dobra. Bratislava: SPN.
- Žilínek, M. 1997. Ětos a utváranie mravnej identity osobnosti. Bratislava, Iris.

### C/Teória vyučovania

1. Didaktika a jej postavenie v systéme vied, aktuálne problémy didaktiky, výskumy v oblasti didaktiky, novšie monografie.
2. Ciele vzdelávania, ich klasifikácia a analýza, smery filozofie vzdelávania, taxonómia cieľov, formulovanie konkrétnych cieľov.
3. Učivo, kurikulum, štandardy, teórie výberu učiva, edukačné ideológie, učivo a pedagogické dokumenty.
4. Vyučovací proces, teoretické základy, analýza vyučovacieho procesu, induktívne, deduktívne, sociálne formy vyučovania, samostatná práca, efektívnosť vyučovacieho procesu, modernizácia, optimalizácia a humanizácia.
5. Osobnosť učiteľa, jeho kompetencie vo vyučovacom procese, racionálny prístup k riadeniu triedy, učiteľ ako nositeľ pozitívnych zmien vo vzdelávaní, vytváranie pozitívnej pedagogickej klímy, interakčné vzťahy učiteľ – žiak.
6. Žiak a učenie, subjekt učenia – charakteristiky osobnosti žiaka, učebné štýly, autentické učenie, princípy návrhu učebných činností.
7. Metódy vyučovacieho procesu, kritériá výberu, účinnosť, klasifikácie, modernizácia, porovnanie klasických a moderných metód vo vzťahu k cieľom vzdelania, k učivu, k činnosti učiteľa, k činnosti žiaka, k uplatňovaniu didaktických zásad.
8. Kontrola vyučovacieho procesu a hodnotenie, charakteristika jednotlivých pojmov, preverovanie, skúšanie, hodnotenie, funkcie, aktuálne problémy zvyšovanie efektívnosti, evaluácia.
9. Organizačné formy vyučovania, aktuálne problémy, klasické organizačné formy a ich delenie, netradičné organizačné formy, problémové, skupinové, individualizované, programové, tímové vyučovanie.
10. Učebné pomôcky a didaktická technika, funkcie a požiadavky kladené na ne, modernizácia, učebnice, súpravy učebných pomôcok pre žiakov, počítače, videotechnika, odborné učebne.
11. Niektoré súčasné koncepcie vyučovacieho procesu: problémové vyučovanie, programové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, ITV, projektové vyučovanie, otvorené vyučovanie, systém vyučovania s uzavretým cyklom, skupinové vyučovanie, tímové vyučovanie, diferencované vyučovanie, atď.
12. Reformná didaktika a jej vplyv na vznik alternatívnych škôl, delenie alternatívnych škôl, typy, funkcie alternatívnych škôl a porovnanie s tradičnou školou.
13. Diferenciálna didaktika, diferenciácia v rozvoji žiaka a individuálny prístup k žiakovi, nadpriemerní a talentovaní žiaci, žiaci s poruchami komplikujúcimi vzdelávanie, stratégie vyučovania žiakov s postihnutím, integrácia.

### Literatúra:

- Fenyvesiová, L. 2006. Vyučovacie metódy a interakčný štýl učiteľa. Nitra : PF UKF, 153 s., ISBN 80-

8050- 899-2.

Kalhoust, Z. - Obst, O. a kol. 2002. Školní didaktika. Praha : Portál. ISBN 80-7178-253X.

Duchovičová, J. 2007. Aspekty diferenciacie v edukácii nadaných žiakov. Nitra : PF UKF, 312 s., ISBN 978-80-8094-099-7.

Kyriacou, CH.1996. Klíčové dovednosti učitele. Praha : Portál.

Maňák, J. - Švec, V. 2003. Výukové metody. Brno : Paido. ISBN 80-7315-039-5.

Pasch, M. a kol.1997. Od vzdelávacího programu k vyučovací hodine. Praha : Portál.

Petlák, E. 1997 – 2004. Všeobecná didaktika. Bratislava : IRIS.

Petlák, E. a kol. 2005. Kapitoly zo súčasnej didaktiky. Bratislava : Iris. ISBN 80-89018-89-0.

Petlák, E. 2000. Pedagogicko-didaktická práca učiteľa. Bratislava : Iris. ISBN 80-89040-04-7.

Petlák, E. - Komora, J. 2003. Vyučovanie v otázkach a odpovediach. Bratislava : IRIS. ISBN 80-89018-48-3.

Petlák, E. 2006. Klíma školy a klíma triedy. Bratislava : IRIS, 119 s., ISBN 80-89018-97-1.

Petty, G. 1996. Moderní vyučování. Praha : Portál. ISBN 80-7178-070-7.

Prucha, J.1996. Alternativní školy. Praha : Portál.

Příhoda, V. 1934. Reformné hľadiská v didaktike. Bratislava : J. Pocsik a kol.

Rýdl, K.1994. Alternativní pedagogické hnutí v současné společnosti. Brno.

Skalková, J.1999. Obecní didaktika. Praha : ISV.

Tóthová, M. 2006. Rozvoj tvorivosti na 1. stupni ZŠ. Nitra: PF UKF, 196 s., ISBN 80-8094-033-9.

Zelina, M. 2000. Alternatívne školstvo. Bratislava: IRIS.

Predpokladá sa, že záujemca o rigoróznú skúšku študuje aj ďalšiu literatúru a má preštudované časopisy :

Pedagogika, Pedagogická revue, Pedagogické spektrum, Komenský atď.

### ***D/ Metodológia pedagogického výskumu***

1. Všeobecná a pedagogická metodológia a vzťah medzi nimi.
2. Infraštruktúra pedagogickej vedy.
3. Pedagogický výskum, jeho znaky, prístupy, druhy
4. Základné charakteristiky a fázy kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumu.
5. Plánovanie a priebeh výskumu .
6. Výskumný problém a cieľ výskumu.
7. Hypotézy a ich vytýčenie.
8. Výber vzorky a typy výberu v kvantitatívnom a kvalitatívnom výskume.
9. Kvantitatívne metódy v edukačnom výskume.
10. Kvalitatívne metódy v edukačnom výskume.
11. Validita a reliabilita výskumných nástrojov.
12. Učiteľ a akčný výskum.
13. Etický aspekt výskumu v pedagogickej oblasti.

### **Literatúra:**

Gavora, P. 1996. Výskumné metódy v pedagogike. Bratislava : UK, 205 s.

Gavora, P. 2000. Úvod do pedagogického výskumu. Brno : Paido, 207 S. ISBN 80-85931-79-6.

Gavora, P. 2006. Sprievodca metodológiou kvalitatívneho výskumu. Bratislava : Regent, 239 s. ISBN 80-88904-46-3.

Komárik, E. 2002. Metódy vedeckého poznávania človeka pre začiatočníkov. Bratislava : UK, 210 s. ISBN 80-223-1717-9.

Pelikán, J. 1998. Základy empirického výskumu pedagogických javov. Praha : Karolinum, 269 s. ISBN 80-7184-569-8.

Silverman, D. 2005. Ako robiť kvalitatívny výskum. Bratislava : IKAR, ISBN 80-551-0904-4.

Skalková, J. a kol. 1983. Úvod do metodologie a metod pedagogického výskumu. Praha: SPN,

Švec, Š. a kol. 1998. Metodológia vied o výchove. Bratislava: IRIS, 287 s. ISBN 80-88778-73-5.

**PSYCHOLÓGIA:****A. Psychológia školy, učenia a výchovy**

1. Učenie - pojem, význam. Teórie, druhy, zákony a podmienky.
2. Kognitívne štýly a štýly učenia žiakov.
3. Tvorivosť a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu.
4. Inteligencia a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu.
5. Motivácia a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu.
6. Psychologické otázky vyučovania na 2. stupni základnej školy, gymnáziách a stredných školách.
7. Psychologické otázky školskej úspešnosti žiakov na 2. stupni základnej školy, gymnáziách a stredných školách.
8. Psychologický rozbor rizikového a výchovne-problémového správania detí v puberte a adolescencii.
9. Podmienky a činitele ovplyvňujúce kvalitu života a spokojnosť žiakov a edukátorov v škole.
10. Význam služieb školského psychológa a výchovného poradcu na škole z pohľadu edukátora, žiaka a manažmentu školy.

**B. Aplikácia sociálnej psychológie v škole**

1. Školská trieda ako malá sociálna skupina.
2. Štruktúra a dynamika školskej triedy.
3. Sociálna atmosféra a klíma školy a školskej triedy.
4. Socializácia a personalizácia v škole, sociálne učenie v školských podmienkach.
5. Sociálna percepcia a atribúcia v škole.
6. Kooperácia a prosociálne správanie žiakov.
7. Hostilné, agresívne správanie, násilie a šikana v škole.
8. Sociálny vplyv v škole - konformita, podriadenosť, poslušnosť, odpor a vzdor, asertívne správanie.
9. Poznávanie sociálnych vzťahov v triede učiteľom.
10. Postoje a predsudky žiakov a možnosti ich merania.

**C. Aplikácia psychológie osobnosti v škole**

1. Osobnosť žiaka v puberte a adolescencii.
2. Možnosti kognitívizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
3. Možnosti kreativizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
4. Možnosti socializácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
5. Možnosti emocionalizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
6. Možnosti motivácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
7. Možnosti axiologizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
8. Záťaž, stres a vyhorenie u učiteľa.
9. Schopnosti, inteligencia a tvorivosť učiteľa.
10. Charakter a dynamika osobnosti učiteľa.

**Literatúra:**

- ĎURIČ, L.: Úvod do pedagogickej psychológie. Bratislava, SPN, 1981
- ĎURIČ, L., BRATSKÁ, M. a kol. 1997. Pedagogická psychológia: terminologický a výkladový slovník. Bratislava: SPN.
- ČÁP, J. 1997. Psychologie výchovy a vyučování. Praha: UK
- ĎURDIK, L., GATIAL, V. 2006. Psychologické aspekty výchovného a kariérového poradenstva. Nitra: Pedagogická fakulta UKF.
- ĎURIČ, L., GRÁC, J., ŠREFANOVIČ, J. 1991. Pedagogická psychológia. Bratislava: Jaspis.
- ČÁP, J. 1996. Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy. Příbram: TRA.
- DROTÁROVÁ, E. Syndróm vyhorenia u učiteľov a iných pracovníkov v pomáhajúcich profesiách. In Psychologická revue. <http://www.pulib.sk/elpub/FHPV/Kubani2/index.htm>
- DŽUKA, J. 2004. Psychologické dimenzie kvality života. Prešov : PU.

- FICHNOVÁ, K. - SZOBIOVÁ, E. 2007. Rozvoj tvořivosti a klíčových kompetencí dětí. Praha: Portál
- FONTANA, D. 1997. Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál.
- GAJDOŠOVÁ, E. 2000. Poznávanie sociálnych vzťahov v triede: Práca so sociometricko-ratingovým dotazníkom. Bratislava: Metodické centrum mesta Bratislavy.
- GAJDOŠOVÁ, E. 1998 . Školský psychológ a jeho vstup do humanizácie našich škôl. Bratislava: Príroda.
- GAJDOŠOVÁ, E. A KOL. 2007. Multikultúrne tolerantná škola. Rozvoj tolerancie žiakov k migrantom v školskom vzdelávacom programe. Bratislava: Stimul.
- GAJDOŠOVÁ, E. – HERÉNYIOVÁ, G. 2006. Rozvíjení emoční inteligence žáků. Praha: Portál.
- HEIDBRINK, H. 1997. Psychologie morálního vývoje. Praha: Portál.
- HENNIG, C. 1996. Antistresový program pro učitele. Praha: Portál.
- JANOUSEK, J. 1986. Metody sociální psychologie, Praha: SPN.
- JOSHI, V. 2007. Stres a zdraví. Praha: Portál.
- KOL. AUTOROV. 2003. Násilie v rodine a v škole. Nitra: FSVaZ UKF.
- KOLLÁRIK, T. a kol. 2003. Sociálna psychológia. Bratislava: UK.
- MAREŠ, J. 1998. Styly učení u žáků a studentů. Praha: Portál.
- MAREŠ, J., ČÁP, J. 2001. Psychologie pro učitele. Praha: Portál.
- ORAVCOVÁ, J. 2004. Sociálna psychológia. Banská Bystrica: UMB.
- RUISEL, I. 2004. Inteligencia a myslenie, Bratislava: Ikar.
- STERNBERG, J. 2002. Kognitivní psychologie. Praha: Portál.
- VEREŠOVÁ, M. 2004. Postojové škály. In Kollárik, T. - Sollárová, E. a kol. Metódy sociálnopsychologického výskumu. Bratislava : Ikar. s. 25-33.
- VEREŠOVÁ, M. 2004. Východiská k výskumu a meraniu postojov. In Kollárik, T., Sollárová, E. a kol. Metódy sociálnopsychologického výskumu. Bratislava : Ikar, s. 34-52.
- VEREŠOVÁ, M. a kol. 2007. Psychológia. Martin: Osveta.
- VEREŠOVÁ, M. a kol.: Sociálna psychológia. Človek vo vzťahoch. Nitra, Enigma, 2007
- ZELINA, M. 1996. Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa. Bratislava: Iris.
- ZELINA, M. 1993. Humanizácia školstva. Bratislava: Interlingua